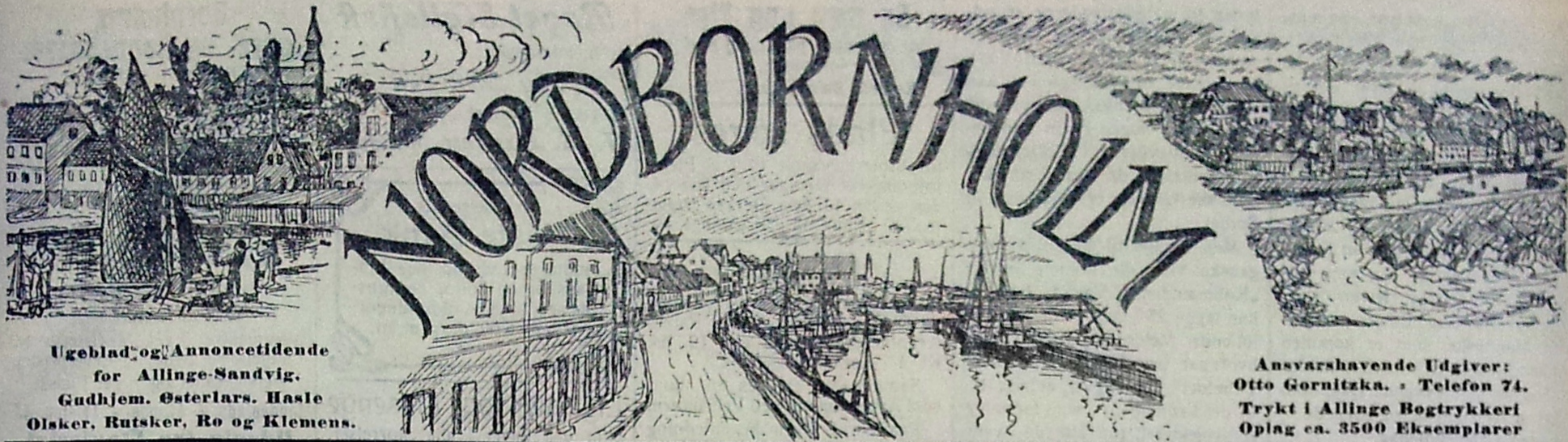

Ugeblad og Annoncetidende
for Allinge-Sandvig.
Gudhjem. Østerlars. Hasle
Olsker. Rutsker. Ro og Klemens.

Ansvarshavende Udgever:
Otto Gornitzka. • Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri
Oplag ca. 3500 Eksemplarer

Nr. 94

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - 6 Ø.

Fredag den 18. Oktober

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1929

Antwerpen.

—o—
Og Dansen den gaar —

Derinde i Byens Fattigkvarter,
hvor Skøgen har frit Logi,
hvor Gadens Banditter
fjæle dem tavs,
naar Patroillen trækker forbi,
Der laa der engang i gammel Tid
en grønnende Kirkegaard;
nu er der bygget et flot Hotel,
„Gill Blas“ over Porten staar.

En Dansebutel! En fin Salon!
En Kneipe med Svir og Spil,
hvor Fruentimmer' og alskens Rak
om Nætterne holder til.

Naar Lyset rinder
bag Tegl og Tag
og Mørket daler igen,
da klinger Fiolens

og Fløjten Hvin
lydt gennem Gaden hen.
Da bli'r der et Liv

i den skumle Kvæld
til Lygternes røde Skin,
da myldrer Gadernes vilde Sværm
med Larm gennem Porten ind.

Der kommer Skøgen
med sværtede Bryn
og Lastens sminkede Træk,
med stivede Skorter og skæve Sko,
og Alfonsen, pyntet og fræk.
Der danser Tyven en Trippevals
i Træsko og Silkevest,
og Rakkeren svinger

med Liv og Lyst
sin Tøs ved den natlige Fest.

Højt bruser Fiolernes
hvinende Klang
og Fløjternes skingrende Spil.
— Det hører de Døde

i Jordens Skød,
de ligger og lytter dertil. —
Saa skubber de Kistens
smuldrede Laag
til Side og sætter sig op.
De purre

den ormstukne Hjerneskal
og retter den ranglede Krop.

De træder dernede
en hvirvlende Dans,
de svinger sig lystigt og let!
Og „Balinspektøren“

gør voldsomt Kur
til det alleryngste Skelet. —
Men de deroppe, de hører ej Lyd,
ej Larm fra de Dødes Fest,
Musiken den bruser

og Dansen gaar
til Skyggerne rinder i Vest.

Erik.

Fra Læsekredsen.

Kampen mod Kvægtuberkulosen.

I en lang Række af Aar har
denne Kamp været i Gang, og
det maa indrømmes at de smaa
Baciller har lidt adskillige Neder-
lag, men de har ogsaa Sejre at
notere. En Krig paabegyndes jo
ikke for at Fjenden kan vinde
Terræn, og derfor bør der være
tilrettelagt en Slagplan som umul-
liggør ethvert Fremskridt for Fjen-
den, eller er Kampen unyttig.

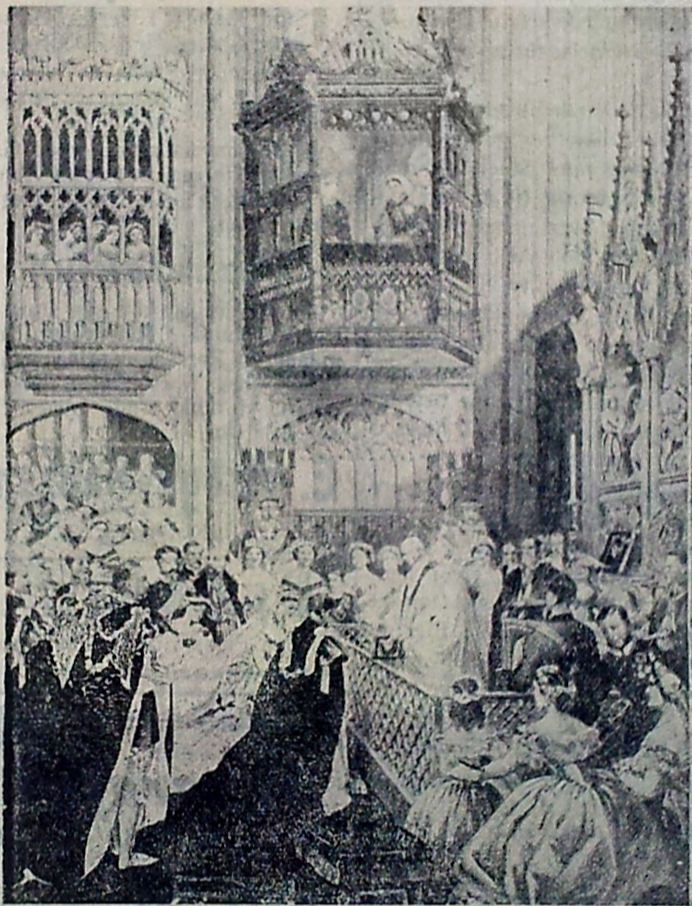
Al Krig koster Penge, og Kri-
gen mod Kvægtuberkulosen har
kostet vort Land uhyre Summer.
Staten har ofret mange Millioner,
som vore Dyrslæger har nydt godt
af, og de enkelte Landbrugere
har ofret endnu flere Millioner,
der er havnet i Slagternes og Han-
delsmændenes Lommer. I økono-
misk Henseende er man altsaa
klar over pro og kontra, og det
bliver saa en Skønssag om man
finder denne Anvendelse af Sta-
tens og vore egne Penge for at
være mest formaalstjenlig og be-
tryggende med Hensyn til Ud-
ryddelsen af de forhadte Baciller.
Noget andet er om at selve Slag-
planen ikke er mangelfuld, og
til Belysning heraf skal jeg frem-
drage et af de mange Hundrede
af Exempler der kan fremføres.
For et Par Aar siden fik en Gaard-
mand sin Besætning tuberkulin-
prøvet, hvor Resultatet blev at 16
Malkekøer reagerede for denne
Prøve. Disse 16 Køer blev solgt
til en Handelsmand, der atter
solgte dem til 10 forskellige Land-
brugere paa Sjælland.

Hvis Tuberkelbacillerne nu er
saa smittefarlige som de faar Ord
for at være, saa var Resultatet
nemt at gøre op. Der blev altsaa
10 Besætninger med Tuberkler i
Stedet for én, vel at mærke denne
ene er ikke blevet ren endnu, thi
sidste Aar reagerede 2 og i Aar
3 Køer. Men der fremkom ogsaa
andre Resultater ved denne Tu-
berkulinprøve. For det første fik
Handelsmanden 1500 Kr. i ren
Nettofortjeneste paa den Forret-
ning, det var dog et Lyspunkt,
der er værd at nævne. Men saa
Gaardmauden: Hvordan gik det
ham? Jo, han fik sig en Besæt-
ning igen paa samme Antal som
tidligere, men han fik ogsaa Vexel-
gæld paa 2400 Kr. for sin Ulej-
lighed, og yderligere gav den ny
Besætning kun den halve Indtægt
mod hvad Tuberkelkøerne havde
givet, og naar Gælden skulde be-
tales blev Resultatet at han maatte
gaa fra sin Gaard, og er nu ble-
vet Arbejdsmand og — Socialist.
Men Tuberkelbacillerne residerer
endnu paa Gaarden, ialt Fald ef-
ter Dyrslægens Paastand.

En anden Mangel ved Tuber-
kulinprøven er dens Usikkerhed.
Der findes sikkert ikke en saa
samvittighedsløs Dyrslæge der tør
vove at aflægge sin Salighedsed
paa, at den Prøve han foretager
er fuldtud paalidelig. Dertil er
konstanteret for mange Exempler
paa det modsatte, idet det har
vist sig, at Køer et Aar kan rea-
gere og næste Aar bestaa Prøven,
og ved Slagtning af reagerede
Kreaturer er der ikke fundet Spor
af Tuberkelbaciller.

Paa flere Omraader er der alt-
saa endnu adskillige Mangler ved
Krigsførelsen, og man bør derfor
gaa forsigtig frem indtil det rette

En historisk Begivenhed.

Fra Dronning Alexandras Bryllup 1863 med Prinsen af Wales
i St. Georges Kapel i Windsor.

Skyts er opfundet, ellers slaaes
der for meget i Stykker, thi det
er vel ikke Hensigten at Mande-
faldet i overvejende Grad skal
ske paa vor Side.

De bornholmske Mejerikredse
burde indstille den paatænkte
Fremgangsmaade ved Tvangsmid-
ler at ruinere deres Medmenne-
sker, og de bornholmske Land-
brugere maa rejse sig mod vore
Mejeribestyrelser Overgreb, et
Overgreb der saa brutalt lammer
vor vigtigste Erhvervsnerve. Det
er et Fagforeningstyran uden Si-
destykke, og som Landbrugere i
de øvrige Landsdele her i vort
Land ikke vil lade sig byde.

Er der saa nogen Grund til
saadanne Tvangsmidler? Er vort
Smør ikke af fineste Kvalitet og
har erobret god Afsætning i Ud-
landet. Og er Mælken fra reage-
rede Køer ikke lige saa god som
Mælken fra de, der har bestaaet
Prøven.

Kan der i det hele taget findes
Tuberkelbaciller i Mælken, naar
Yvertuberkulose undtages, og
Yvertuberkulosen er jo saa sjæl-
den, og tillige saa mærkbar at
den straks opdages, og Dyret i
Henhold til Loven bliver nedslaaet.
Smittefarens ved Mælken er derfor
meget ringe og bevislig er det
endnu aldrig konstateret at et Men-
neske er blevet tuberkelmittet af
Mælk.

Der er saaledes ingen som helst
Grund til for de bornholmske

Mejerier at tage saa haardt fat i
denne Sag. Jeg synes at de fleste
Kommuner har Skatteprocenten
i saadanne Højder at der ikke
ved forringede Indtægter er Øn-
sker om at komme højere, og
jeg tror ogsaa at vore Hjelpekas-
ser er godt nok forspændte. Lad
derfor hver især som hidtil tage
Kampen op mod Kvægtuberkulo-
sen som man har Raad og Mid-
ler til, ellers bliver der for mange
paa Valpladsen, og man maa ikke
tro at Dyrslæger, Slagtere og Han-
delsmænd har saa stort og godt
Hjerte at de deler deres Udbytte
med de faldne. Der skal snart
være Generalforsamlinger i vore
Mejerier, og da er Tiden inde til
at møde frem og stemme alle
Tvangsforanstaltninger ned.

Ludvig Hansen.

Svar til Hr. Alfred Mikkelsen.

Hvad Hr. Mikkelsen skriver i
Bladet fra 11. ds., havde jeg egent-
lig ikke tænkt at svare paa, da
jeg ikke bryder mig om at fylde
Bladet med Skriftsteder; men da
jeg i Dag fik en Artikel at se,
som en Dame — forresten min
Moder — havde skrevet desan-
gaende, vil jeg blot lige bemærke,
at denne Artikel kan ogsaa tages
som et Svar fra mig, siden den
nu er skreven; thi det er akkurat,
hvad jeg selv havde gaaet og tænkt
om den Sag. Iøvrigt kan jeg be-
mærke, at Svinet ikke kan betrag-

tes som blot og bart Aadselæder,
da selv Vildsvinet foretrækker
Vegationen fremfor andet. Der-
imod kan man sige, at Svinet æder
alt. Spiser De ikke Fisk? Makrel-
ler, Torsk eller Gjedder? Eller
Hønesteg? Der er ikke noget
Høns hellere vil have end Kød,
og de skraber jo efter Orm for
at faa en Lækkerbidsken. Hvorfor
kalder De ikke os Mennesker for
Aadselædere? Vi spiser jo ikke
alene Svin, gamle Køer og nyfødte
Lam, men der er jo mange, der
anser Muslinger og Snegle for
Lækkerier, for ikke at tale om et
fedt lille Frølaar og en nybygget
Svalerede! M. H. t. Eksporten.
Mærker De noget, som ikke er?
Lad os sige, for at tage et Tal,
at 2000 Mennesker kom i Tanker
om, at det ikke mere var Synd,
hverken at æde eller føde Svin
op, og at disse 2000 lever leverede
ca. 10 Svin om Aaret. Tror De
saa ikke det vilde mærkes, naar
der kom Penge ind i Landet for
20,000 Svin mere om Aaret? Iøv-
rigt kan jeg henvise til næste Ar-
tikel og slutte med den Bemærk-
ning, at enhver er lykkelig i sin
Tro. De er lykkelig i den Tro,
De har, og jeg er morderlig til-
freds med den Tro, jeg mangler,
tiltrods for, at jeg elsker Flæske-
steg med Rødkaal.

Erik Andersen.

Hr. Mikkelsen.

Tillad mig at oplyse Dem om
Grunden, hvorfor Gud eller ret-
tere Moses forbød sit Folk at spise
Svinekød; thi det var Mose Lov:
Der staar, siger Herren! Det
var Moses, der i Følge Guds Aand
bestemmer al Lov efter sin egen
Tankegang, og han var jo meget
klog og oplært i al ægyptisk Vis-
dom.

I Palæstina og iøvrigt i Øster-
land spiser ingen Svinekød! Ikke
fordi Svinet er urent, men fordi
det fede Kød foraarsager Spedalsk-
hed for den, der spiser det meget.
Svinet i sig selv er ikke mere
urent end andre Dyr. Hvad det
saa end æder, saa gælder det
samme for det, som for alle an-
dre Skabninger, at Føden bliver
renset ad naturlig Vej gennem
Indvoldene. Hvad der er urent
og ubrugeligt gaar jo ud igen;
men Kraften og Næringen behol-
der vi.

Dog skal enhver have Lov at
spise, hvad han selv vil eller lade
være med at spise, om han lyster:
„Naar han blot gør det til Guds
Ære og med en god Samvittighed“
siger Paulus. Samme Paulus siger
ogsaa: „Alt er det tilladt at spise!
Kun skal jeg ikke forarge min
Broder, som tror, han ikke maa
spise det; men hvorfor skal jeg
lide for min Broders Samvittighed?
Den, som tror, han ikke maa
spise dette eller hint, han lade

det være. Den, som tror, han maa, han æde, som han tror." Alt, hvad Herren har skabt, er godt!

At Søndagen er lavet om til Mandag, er jo for saa vidt rigtigt, men den er heller ikke bedre værd, da den er en almindelig Arbejdsdag. Søndagen var Hedningernes Offerdag, hvorpaa de blandt andet ofrede Mennesker til Solen. Deraf Navnet Soldag, som Paven i sin egenmægtige Blasfemi har indsats i Stedet for Herrens Dag, den syvende Dag. Ethvert forstandigt Menneske, som er kommen til Sandhedens Erkendelse, holder da ogsaa den syvende Dag, som Herren velsignede og hvilede i, for den rette Hviledag.

Overholdelse af denne Dag giver Menneskeslægten store Forjættelser. Tillad mig endnu at gøre en Bemærkning om de 2000 Svin, som Herren lod drukne. Det var ikke fordi det var Svin, men fordi det var de eneste, Herren kunde lade de onde Aander gaa over i, da de var til Stede i saa stort et Antal. De onde Aander i det besatte Menneske var jo Legioner, og de bad selv Herren, om de maatte gaa over i Svinene.

Biblen maa læses med Forstand, som der jo ogsaa staar i den helige Skrift: De Forstandige skulde forstaa det!

Læs 2. og 3. Vers i 9de Kapitel i første Mosebog.

Johanne Andersen.

Udenfor Redaktionen.

—0—

Elektricitetssagen.

Første Gang man hørte Tale om Elektricitets-Forsyning i denne Omgang, drejede det sig kun om et lille privat Værk, som skulde forsyne en lille Kreds af Beboere i Nærheden af Herman Mortensens Maskinsnedkeri, hvor Værket skulde anlægges.

Dette Projekt havde ingen Interesse for os, da det ingen Uvidelsesmuligheder havde og alt-saa var en ren privat Historie.

Anderledes forholder Sagen sig nu, efter at de samme Mennesker henvender sig til Byraadet angaaende et helt andet Projekt, og dette forlanger Ledningsnettet bygget saaledes, at det uden Ændring kan indgaa som Led i en Elektricitets-Forsyning omfattende hele Kommunen.

I „Nordbornholm"s sidste Nummer læste vi en Artikel med Overskrift: „Elektriciteten er farlig". I denne hævdes, at den foreløbig kalkulerede Udgift af 5000 Kr. til Ledningsnettet er overkommelig at forrente og afdrage paa 5 Aar. Paa det Tidspunkt, da denne Kalkulation fremkom, var der 22 Interessenter. Videre paa-staas der i Artiklen, at det gamle Projekt med Forsyning til alle Kommunens Beboere var beregnet til 50,000 Kr.

Indsætter vi nu Tallene i en almindelig, simpel Proportion, ser vi, at Udgiften: 50,000 Kr. kun svarer til 220 Husstande, medens her findes omkring 600.

Den Slags Kalkulation forekommer os noget misvisende, navnlig naar man tager i Betragtning, at i Udgiften 50,000 Kr. ogsaa var iberegnet Udgiften til Maalere og Stikledninger, som andrager ca. 14,000 Kr.

Der paa-staas*) videre i Artiklen, at det Odense-Firma, det gamle Byraad forhandlede med i sin Tid, atter har ladet høre fra sig og fremsat favorable Betingelser. Fra bedste Kilde kan vi oplyse, at dette ikke passer.

Naar den ærede Skribent hen-

tyder til, at Skatteyderne er udsat for en Del urolige Timer i Anledning af et eventuelt Værk omfattende hele Kommunen, kan vi trøste ham med, at Byraadet ikke under nogen Form kan belaste Skatteyderne i Elektricitets-Spørgsmaalet, da Raadet af økonomiske Grunde er slaaet ud af Spillet

Men tilbage til Sagen. Vi kan ganske vist alle komme med i „Købmændenes Værk", hvis vi kan tegne 25 Lampesteder pr. 100 løbende Meter Vej længde; men hvornaa tror D'hr. dette bliver Tilfældet? Rimeligvis aldrig; thi til det Ledningsnet, som foreløbig er projekteret, (omfattende Byens Centrum) kan man sagtens tegne, om det saa var 100 Lampesteder pr. 100 Meter; men det vil selv-sagt blive yderst vanskeligt at tegne det forlangte Antal i den øvrige Del af Byen, d. v. s. udenfor Forretningskvarteret. En nærmere Begrundelse turde være overflødig.

De kalkulerede Strømpriser frister heller ikke til at faa installeret i alle sine Stuer, da man skal forpligte sig til at betale 6 Kr. aarlig af hvert installeret Lampested uden Hensyn til, om man bruger Lampen eller ej.

Det havde været klogere, om man i Lighed med andre Elektricitetsværker, der benytter faste Afgifter, havde sat denne betydeligt lavere, f. Eks. til 2 højst 3 Kr. pr. Lampested, og man ud-over dette benyttede en lavere Strømpris efter Maaler.

Som Afslutning tillader vi os følgende Spørgsmaal: Hvor henvender Allingeboere sig for at blive Medlem af Allinge Elektricitetsforening? Hvor henvender Sandvigboere sig for at blive Medlem af samme? Findes der en Filial af Foreningen i Sandvig?

Konsortium.

*) I nævnte Artikel stod: „Det siges" Red.

Fra Uge til Uge.

—0—

Elektricitets-Spørgsmaalet

synes endnu ikke at have fundet sin endelige Løsning. Udvalget arbejder imidlertid videre og har i Aften (Torsdag) indkaldt de interesserede til Møde, hvor de opnaaede Resultater vil blive klarlagt og Forslag til Dannelse af en Forbrugerforening samt Udkast til Love forelægges.

Allinge Elektricitetselskab.

Paa det i Aftes afholdte Møde dannedes Allinge Elektricitetselskab. Love vedtoges og Bestyrelse valgtes. Det forventes at det elektriske Lys straalere over Allinge medio December d. A.

Der vil i de første Dage blive udsendt Indbydelse til Beboerne indenfor det foreløbig projekterede Omraade om Tilslutning.

Fribytterne

gaar paa Søndag i Biografen og er en Filmatisering af den berømte Roman om Søroverne i det Karibiske Hav, rig paa spændende og dramatiske Optrin og en romantisk Kærlighedshistorie gør Handlingen endnu mere interessant.

Tiden og Ungdommen.

Herr Lærer Møller Esbjerg, holdt i Onsdags et Foredrag paa Teknisk Skole om Tiden og Ungdommen. Det var navnlig Lærlingene, Herr Møller henvendte sig til, deres Arbejde paa Teknisk Skole og paa Arbejdspladsen, deres Uddannelse i Teori og Praxis, netop i den Branche, de har valgt til deres fremtidige Virkeplads.

Det udmærkede Foredrag fortjente fuldt Hus.

En Ungdoms- og Idrætsforening

tænkes dannet i Rø. Det er Herr Erik Andersen, Offergaard, der har taget Initiativet. Det meddeles os, at der er god Tilslutning, forhaabentlig faar den ogsaa gode Levevilkaar.

En pæn ung Pige
samt en yngre paalidelig Karl søges til 1. November.
Kofod, Bækkegaard, Klemens.

Plads søges

for Vinterhalvaaret til 2 af Plejeforeningens Dreng, den ene 14, den anden 17 Aar. De kan begge malke. Henv. til Tlf. Allinge 59.

Olsker

Licitation over Kørsel af Sten og Grus samt Hakning af Rabatter afholdes Lørdag den 19. ds. Kl. 4 i Forsamlingshuset.

Samme Dag antages en Mand som Arbejdsmand ved Vejtrømlen.

Paa dertil givne Foranledning forbydes al Grushentning i Kommunens Grusgrav ved Bjerregaard. Sogneraadet.

Fodtøj.

Stort Udvalg i Herre-, Dame- og Børnefodtøj. God Pasform.

Mine smaa Priser er allerede godt kendt. Gø engang et Forsøg og De vil blive fast Kunde.

U. S. Gummistøvlen (med Garant) til Herre, Damer og Børn er paa Lager i alle Nr. til meget smaa Priser.

Manufaktur.

Aldrig har jeg haft saa stort et Lager hjemme i **Motørværker, Trikotage og Herreokvipering** som i Aar. Aflæg Forretningen Besøg, og De vil altid finde noget, De har Brug for.

E. Krogh-Hansen.

Tlf. Klemens n. 31.

En yngre Medhjælper

kan faa Plads 1. November paa **Knarregaard** i Rutsker.

Biografen.

Søndag Kl. 6,30 og 8,30

Fribytterne.

Spændende Metro-Goldwyn-Film i 7 Akter.

Ungernes Cirkus.

Morsomt Lystspil i 2 Akter.

Jagten aflyses

paa Lille Hallegaard, Puggaard og Jens Larsens og Sofus Larsens Jorder i Rø. Omstrefende Hunde bliver skudt.

Stue- & Vækkeure,

!Lommeure, Herre- og Dame-Armbaandsure, Urkæder og Urarmbaand i stort Udvalg.
Conrad Hansen, Tlf. Allinge 140.

Ajletønder,

Saltkar og Skoldekar anbefales til billigste Priser.

Hasle Bødkerforretning, Tlf. Hasle 105.

Kakkelovne

og **Komfurer** købes bedst og billigst hos

Andr. Kofod.

Tlf. Hasle 17.

Fint pulveriseret, letopløselig Sødningskalk ventes

under Losning. Prisen er billig, Kr. 15,50 pr. 1000 kg.

Produkten.

Røget Hellefisk

er hjemkommet.

Ny Klippfisk

meget fin Kvalitet.

F. B. Larsen, Allinge

Aktieselskabet

Hasle Bank

modtager Indskud paa Indlaansbog og Folio, Terminsydelser til Kreditforeninger, ordner Kreditlaan m. m.

Ligkister og Ligsenge

altid paa Lager i alle Størrelser, og forskellig Udstyrelser og Priser.

Anton Sonnes Byggeforretning
Telefon Allinge 69.

Indehaver Chr. Sonne.

Slagteriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag.

Fersk Flæsk, Karbonade, Mørbrad.

Medisterpølse, Fars.

Bayerske Pølser, Knæpølser

Kogt Skinke, hjemmesmeltet Fedt.

Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38.

Anchiovis i Daaser

— Nedlagt i almindelig Sauce, Østerssauce, Hummersauce.

Gaffelbidder i Daaser

i Dildsauce, Tomatsauce, Østerssauce.

Fyrmestersild i Daaser

med Løgsauce.

Sardiner

i prima Kvaliteter i Olie og Tomat til forskellige Priser.

En vældig fin Sardin i Olie med 8—9 Fisk i Daasen sælges for 55 Øre.

Hummer

i 1/1 og 1/2 Daaser er for Tiden meget billige.

Krabber, Reier, Thunfisk.

Kogt fersk Laks og Røget Laks i Skiver i 1/1 og 1/2 Daaser.

Kaviar

i Daaser russisk og svensk.

J. B. Larsen, Allinge.

Ny ekstrafin bornholmsk

Honning

A. Lyster, Hasle.

Kofod & Mortensen

Byggeforretning

Ligkister og Ligstøj.

Allinge Teglværk

anbefales.

Mursten, Teglsten, Drænrør.

Tlf. 127.

Elegante Visitkort

50 Stk. med Navn 2 Kr.

Allinge Bogtrykkeri

Køb danske Varer

og De gavner det

danske Landbrug og

Industri og skaffer

Arbejde til Landets mange arbejdsløse.

Bornholms Spare- og Laanekasses

Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa

3 Mdr. Opsigelse	4,5 pCt. p. a.
Alm. Sparekassesvilkår	4 -
Folio	2 -
i Forsørgelsesafdelingen	3,6 -
hvortil Præmie, hidtil	2,4 -

Johanne Hansen

Vietualieforretning

anbefaler

hjemmelavet Fars, Medisterpølse,

Lungepølse, Sylte og Leverpostej.

Fersk, saltet og røget Flæsk.

Lindeplads - Allinge - Telefon 45

Udsalg fra Slagteriet.

Ulsters

til Herre og Dreng.

Det tilkommer ikke os at sige, at vort Udvalg i **Habitter og Ulsters** er det bedste, men det er vor Glæde og Stolthed Gang paa Gang at høre dette udtale af vore Kunder, og det skal altid være os en Æressag at bevare Deres Tillid.

Vi har **Ulsters** i alle Prislæg, en prima svar Vare, gennemført, i moderne Farver. 29, 31 og 33,50 til unge Mennesker.

Habitter fra 32 Kr. I bedre Ting fører vi Brødr. Andersens garanterede **svendensøede Habitter**.

Dette Firma er jo overalt anerkendt som det førende paa Herreskræderiets Omraade, uovertruffen i Snit og Pasform. Fra dette Firma leverer vi elegant Vinterhabit i moderne Farve og 1ste Kl. Udstyr til 76 Kr.

Stort Lager af **blaa Serger-habitter**.

Nogle overhængte Klædnings sælges **extra billigt** nu, da det kniber med Pladsen til de mange nye Varer.

Vort Arbejdsstøj er det en Glæde at arbejde med, baade for Kunderne og os. Hvis det ikke var saa godt, kunde vi ikke disse ret sløje Tider sælge saa meget — alene i Overalls er Salget i Aar omtrent fordoblet. Vi har Overalls i alle tænkelige Størrelser og Kvalit. fra 2,48. Nu til Efteraaret er her et virkeligt **imponerende Lager** af Overalls, Bluser, Benklæder — graa Buckskin 4,85, blaa Holmensbenklæder fra 10,50 Gensere og Undertøj (svære patentstr. Benklæder 2,25, svære Trøjer, lodden-vrang 1,78-1,88). Hjemmestrikkede **Sokker og Vaanter**.

Elegante nye Dessins i **Manchetskjorter, Slips, Sokker, Pullovers, Veste, Hatter og Huer** er rigeligt til Stede, og De er velkommen til at tage alt i Øjesyn.

Manufakturhuset

H A S L E.

Rø Husmandsforening.

Foredrag med Lysbilleder af Højskolelærer Kjeldsen TIRSDAG d. 22. ds. Kl. 7 paa Bendtsens Sal.

Efter Foredraget festlig Sammenkomst.

Bestyrelsen.

Bilkørsel

med 4—5 Personers Vogn.

Chr. Mortensen, Thorsminde

Tlf. Klemens n. 29.

Ønsker De Fred

paa Deres Jorder og i Deres Have for fremmede Jægere og omstrefende Hunde — eller for Naboers Fjerkræ —, saa indryk en lille Annonce i „Nordbornholm", der læses af alle, som en saadan Bekendtgørelse har Ærinde til, saaledes at Aflysningen kan blive virkningsfuld. — Ring op Allinge 74.

Vi beder indtrængende de æverterende indløse vore Indbetalingskort, da vi har store Udgifter og maa betale Postvæsenet forud for hvert Kvartal.

Benmel.

Godt, tørt Benmel er til Salg.

10 Kr. pr. 100 kg. Tlf. 79.

Fodermølsfabriken, Nyker

Ved Goodtemplarnes Syforenings Bortsalg blev følgende Numre udtrukket.
Adgangskort Nr. 170: Chaiselong-sæt, Nr. 173: Spisestuesæt. Nr. 146 Puden. Blaa Seddel Nr. 22 Sengetaeppe, blaa Nr. 27 Spisestuesæt.

Min Forældres og min hjer-
teligste Tak for Opmærk-
somheden ved min Konfir-
mation.

Villy Petersen,
Fredenslyst, Klemens.

Sandvig.

1 Dag, Fredag, faas varm Blod-
og Leverpølse hos

Jul. Hansens Enke.

Frelsens Hær, Gudhjem.
Dukken blev vundet paa Nr. 159.

Langhalm

er til Salg paa
Hullegaard i Rutsker
Tlf. Rutsker 5

Heste er til Salg

Dyndegaard, Klemensker.

Jagten aflyses

paa vore Jorder.

Chr. Hansen. Skærpinge, og Carl
Andersen, Gnienge. Olsker.

Jagten aflyses

paa Thorvald Jacobsens Jorder i
Rutsker.

Jagten aflyses

paa følgende Steder i Klemensker.
Bolbygaard, Tyndekullegaard, Vst.
Bedegadegaard, Krykkegaard, Kir-
kebogaard, Bækkelund, Fædres-
minde, Avlsbr. Jens Pedersen og
Avlsbr. Jens Hansen.

Jagende og omstrefjende Hunde
er udsat for at blive skudt.

Georg Pedersen,
Krykkegaard, Klemens.

Jagten aflyses

paa Holm, Dahlsmunde, K. Kjoller,
Hjalmar Hansen, Risemøllen, Bjær-
regaard, Lund Byggehoj, Mogen-
gen Sødskovs Jorder i Olsker.

Al Jagt og Skyden

paa Hyldegaard og Brøddegaa-
rds Jorder aflyses.

Den jagtberettigede.

Al Jagt

er strængt forbudt paa Borregd.,
G. Linds Lynglod og Ruts Kom-
muneplantage paa Borrelyngen.

Rutsker Jagtforening.

Al Jagt

paa Vangeværket samt Vald. Sø-
rensens og Hammershus Jorder
er strengt forbudt.

De jagtberettigede.

Al Jagt

er forbudt paa Laurits Jensens
Jorder i Tejn.

Al Jagt

er strængt forbudt: Ipsen, Tho-
maslykke, Jens Kofoed, Andreas
Hansen, Blaahtolshus.

Den Jagtberettigede.

Paa Bakkegaard

i Olsker er al Jagt strængt forbudt.

1 Fodermester

og en yngre Karl, som vil malke,
samt en Pige søges til 1. Novbr.
Kofoed, Bondegaard, Rutsker.

En Medhjælper

søges til 1. November.
Lille Hallegaard, Olsker.

En Forkarl

og en yngre Fodermester kan faa
Plads til 1. November paa
Lynggaard, Rø.

En Karl,

15—16 Aar kan faa Plads 1. No-
vember hos Olsen, Bækken, Tejn.

En yngre Karl

kan faa Plads til 1. November
Tlf. 24. Smedegaard, Rø.

En flink Karl

kan faa Plads til November.
Dyndegaard, Klemensker.

Plads søges

som Forbundter ved Sadelmager-
faget eller i Mangel deraf som For-
dermester 1. November.
Tlf. 71. S. Bohn, Habbendam.

En Medhjælper

søges til 1. November.
Kannikegaard, Klemens

En yngre paalidelig

Medhjælper

kan faa Plads paa
Ingemansgaard pr. Hasle.

En Dreng,

14—16 Aar, kan faa Plads til 1.
November.

Tlf. 62. Kaggaard, Rutsker.

14-15 Aars Pige

kan faa Plads 1. November.
Binaholt pr. Allinge.

En Pige

søges til 1. November.
Bækkegaard, Olsker.

En yngre Pige

søges til 1. November.
Hammersholm.

Store Gæs

er til Salg a 10 Kr. pr. Stk.
Pihl, Kraklund, Rutsker.

Damekjoler

Ny Sending lige hjemkom-
men. Rundskaarne Fløjskjoler
fra 17,85. — Fikse uldne
Kjoler 11,85—12,85.

Virkelig udenfor al Konkur-
rence!

Damefrakker og Ulsters,
Damestørrelse m. stor Krave
fra 26,50. Elegante silkeforede
Modeller altid paa Lager, saa-
velsom jævne Fruefrakker i
største Størrelse.

Stort Salg og smaa Priser.

Moderne mønstrede og ensf.
Fløjler — Aarets store Mode
— og et særligt stort Udvalg
i hel- og halvuldne Kjøletøjer
(fine heluldne fra 2,65, tær-
nede fra 98 Øre) staar til De-
res Disposition og fremvises
uden Købetvang med et Smil.

Moderne Damekraver med
og uden Manchetter i glim-
rende Udvalg. Skindbesætning
og Plyskanter fra 1,18 pr. m.
Store Damekitler uden Ær-
mer 2,95.

Manufakturhuset

H/ASLE

Mit Kontor er flyttet

til Allinge (Bogtr. Gornitzkas Ejend-
om). Træffes personlig hver Fre-
dag Formiddag.

Overretssagfører Jac. Jensen.

Roeoptagning

kan faas paa Akkord hos
Avlsbr. Holm, Allinge.

Gylter,

nær Faring, er til Salg
s. Bedegadegaard, Klemensker.

En flink Karl

søges til 1. November paa
St. Myregaard, Olsker.

Honning

Ny bornholmsk Honning er paa
Lager.

Kunsthonning

i 1/4 og 1/2 kg Daaser prima Vare.

Marmelader

i løs Vægt. Hindbær-, Æble- og
blandet Frugtmarmelade. Prima
Kvaliteter og billige Priser.

J. B. Larsen.

Skotøj.

Gymnastiksko til Herrer og Da-
mer, Slippers, Morgensko, mange
forskellige Slags Hjemmesko sæl-
ges meget billigt.

Herresko.

Brunt, Sort og Lak-, fikse, pæne,
solide, moderne, sælges hertil en
saa lav Pris, at ingen behøver at
sige: Skotøj er dyrt.

Klædesko

af Plys og Klæde, syet saa de ikke
flosser ved Saalen, naar de bliver
brugt, sælges til smaa Priser.

Raagummisko.

Eu pæn, god, solid Sko til Her-
rer, Damer og Børn haves paa
Lager og sælges til en meget lav
Pris.

Summistøvler.

Godrik U. S. A. er en stærk, so-
lid Støvle. Faas i flere Farver og
Faconer og købes hos mig med
stor Fordel.

En Afdeling Støvler sælges for
Kr. 9,15 pr. Par.

L. Larsen,

Træskomager, Allinge.

Prøv engang

at gøre Deres Indkøb af
Arbejdstøj og Uldtøj
i den ny Forretning i Klemensker
(ved Mejeriet)

Stærkt dansk Arbejdstøj, Manchet-
skjorter, Huer, Slips, Sokker
m. m. m.

Små Udgifter. Små Priser.

Dameveste, Kitler, Underkjoler,
Benklæder, Strømper, Korsetter
m. m. m.

Nye Varer. Små Priser.

Samuelson,

Klemensker.

Tlf. n. 22.

Prøv engang. — Intet Presseri.
Se Vinduerne paa Søndag.

Berghagen, Hasle.

Fotografisk-Atelier

Ogsaa aabent om Søndagen
— Fotografering i private
Hjem paa hver Tid som øns-
kes, ring paa Hasle 66.

Hasle Biografiforening

afholder Forestilling førstkom-
mende Søndag Kl. 8.
Stort glimrende Program.

En lidt brugt

Vaskemaskine

er til Salg til halv Pris.
1 Stk. 19 Rækkers brugt Rad-
saamaskine ca. halv Pris.

Andr. Kofod.

Tlf. Hasle 17.

Varm Blodpølse

faas førstkomende Fredag.
Virtualieforretningen
Lindeplads. — Tlf. 45.

Det store Udvalg

og alt, hvad der er nyt og moderne i **Dame-Overtøj**
og færdige **uldne** og **Fløjskjoler** finder De i

Magasin du Nords Udsalg.

Ønsker De til en rimelig Pris en virkelig god **Ulster**
eller **Frakke**, moderne i Stof og Form, eller en smuk
Kjole i Uld eller Fløj, da gaar De ikke forgæves hos os.
Vi har et meget stort Lager, der hver Dag fornyes gennem
Tilførsel fra Hovedforretningen.

De bør se vort Lager — i egen Interesse.

Fikse Faconer i **Ulsters**, fremstillet af moderne mel-
lerede og ensfarvede Stoffer, prima Forarbejdning, er paa
Lager fra 27—95 Kr.

Kaaber og **Frakker**, dels uden Foer og dels
halv- og helforede, med og uden Skind eller Plysbesætning,
i alle Størrelser — ogsaa ekstra store — haves fra 35—
125 Kr.

NB. Nogle **Frakker** fra foregaende Sæson bort-
sælges til halv Pris og derunder.

Meget stort Udvalg i **Pige-Frakker** og **Ulsters**
fra ganske billige til finere Kvaliteter.

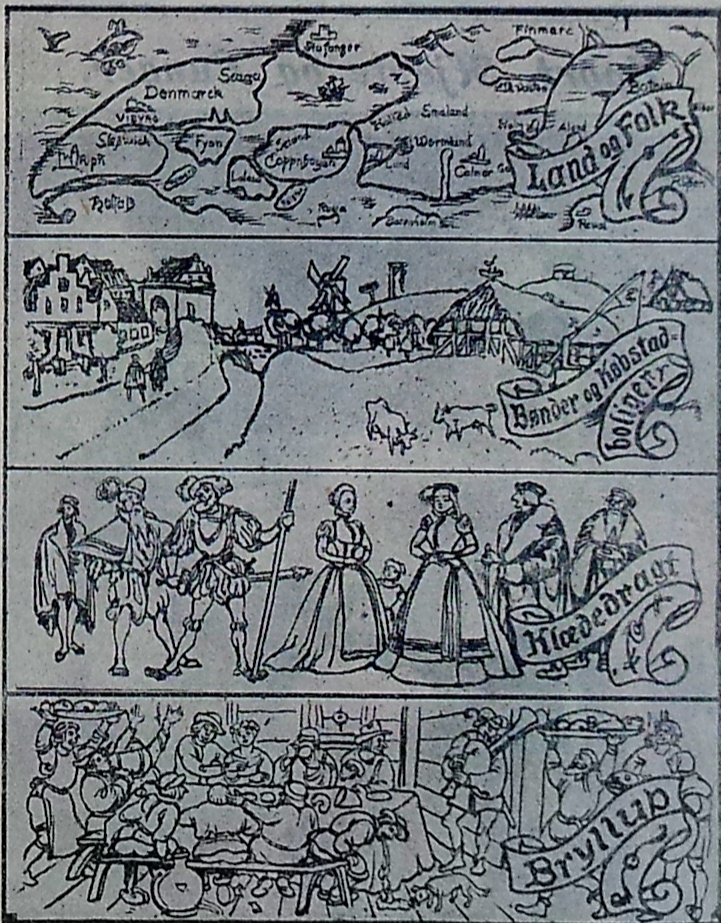
Elegante uldne Kjoler, sorte og kulørte i
Poplin, Reys, Crepe Caid, Crepe Veloutine og i Efteraarets
Modifarver er paa Lager fra Størr. 36—48 og fra 13,50—
55 Kr.

Meget smukke **Fløjskjoler** i mønstret og glat
Fløj, gode Kvaliteter og i klædelige Faconer fra 24—36 Kr.

Den bedste Vare. Det største Udvalg. Den bill. Pris.

Victor Planck, Allinge.

Et Størværk fra Gyldendal.

For femte Gang udsendes Troels-
Lunds „Dagligt Liv i Norden i
det 16 Aarhundrede“. I mægtige
Oplag er dette gigantiske Værk
gennem Aarene spredt over hele
Skandinavien og har vundet en
Yndest, som kun er det sande
Størværk beskaaret. Nu kommer
altsaa 5. Udgave, forestaaet af
Danmarks førende Forlag Gylden-
dal. Udgaven kommer, fordi sim-
peltheden Tiden er inde dertil.

„Dagligt Liv i Norden“ er ud-
solgt, hvad alle tidligere Udgaver
angaar. Det er 50 Aar siden Troels-
Lund begyndte paa „Dagligt Liv
i Norden“. Siden 1879 kom fra
hans Haand Bind for Bind Skild-
ringen af hele Befolkningens dag-
lige Liv fra Vugge til Grav ifdet
16. Aarhundredes Norden. Først
i 1901 afsluttede Troels-Lund dette
sit Hovedværk med Afsnittet „Livs-
afslutning“, der udgjorde 14. Bind,
og i Aarene efter, lige til sin Død
i 1921, fortsatte han sin enestaa-
ende literære Virksomhed.
Hvor hentede Troels-Lund sin

Viden, sin næsten alt omfattende
Viden vedrørende Nordens Liv
saa langt tilbage som i det 16.
Aarhundrede? Oprindelig var han
Teolog, men han førtes ind paa
det historiske Felt, da han i 1870
ansattes i Gehejmearkivet, og her
fandt rige Kilder til Fædrelandets
Historie. Kilder som laa ubenyttede
hen. Hans første historiske
Værker udkom i sidste Halvdel
af Halvfjerdserne.

Den nye Pragtudgave af „Dag-
ligt Liv i Norden“ ledes af den
kendte Historiker Professor Knud
Fabricius, som stod Troels-Lund
nær, og vil i Udstyr og Illustration-
sstof langt overgaa alle de
tidligere Udgaver, idet den — for
at nævne et Eksempel — vil tælle
ca. 2200 Illustrationer eller ca.
600 flere end 4 Uger.

Vore Billeder viser det 16. Aar-
hundredes kartografiske Optattelse
af Danmark og fæstner iøvrigt
Billedet og denne fjerne Tids For-
hold og Liv.

Udsalg af Bing & Grøndahls Porcelæn

Fra 2. Oktober til 2. November sælges II. Sort til Fabrikens ekstra billige Pris. Bestillinger ekspederes omg. og maa indgives hurtigst, da dette Tilbud jo kun er gældende denne korte Tid.

Produkten.

Det største og bedste

Udvalg i færdige Herreklæder til alle Priser.

Habitter og Ulstre.

Vi har i Aar et stort Lager i Ulstre - ogsaa til Dreng og ganske unge Mænd.

Det er meget moderne med Ulstre.

Vi har Klædninger

i alle Størrelser — ligefra de mindste til de største — og Priser fra 38 Kr.

Vort jernstærke Arbejdstøj

bringes i Erindring. - Overals fra 3,35 til 4,30.

Andreas Thomsen.

Sport, Hjerte og Lunger.

Der findes næppe nogen anden Specialist, som i samme Grad som Sportslægen maa beherske hele den medicinske Videnskab, ja delvis ogsaa beslægtede Videnskaber, saasom Fysik og Kemi. For desuden rigtig at kunne bedømme Legemsøvelsernes Indvirkning paa de forskellige Organer, maa Lægen selv have været Sportsmand og ligesom brugt sig selv som Prøveklud i sin Videnskabs Tjeneste. — Navnlig gælder det om at være opmærksom paa, hvorledes Hjertet reagerer under Sportens Udøvelse. Det udsættes under Legemsøvelserne for en stadig ekstra Anstrengelse og dets Muskulvægge faar derigennem en Udvikling, som kan være af det gode i nogle Tilfælde og af det onde i andre. Enkelte Idrætsgrene frembringer en særlig Hjerteform, saa at man f. Eks. kan tale om „Cyklehjertet“, „Rorhjetet“ osv. — For at kunne bedømme disse forskellige Hjertetyper har Professor Muller ved Højskolen i Spandan udarbejdet en særlig Metode. Paa vort Billede ses en kvindelig Sportslev, som umiddelbart efter en intensiv anstrengende Legemsøvelse dypper sine Arme i Vand og derved sender en meget svag elektrisk „Aktionsstrøm“ fra sit Hjerte gennem en elektrisk Ledning til en Galvanometer i Sportlægens Laboratorium, hvor Galvanometrens Udslag fikseres paa fotografisk Papir.

Nedenstaaende Opgave løses, idet man i de tomme Rubriker over Tallene skriver et Bogstav, saaledes at disse etterhaanden danner de Ord, der stilles i Opgaven. Tilsammen skal disse Ord ikke danne nogen Mening, men derimod griber de enkelte Opgaver ind i hinanden, saaledes at Slutningen paa hvert Ord danner Begyndelsen paa det næste.

Opgave Nr. 30.

- 1—5 Finsk Sportsmand.
- 4—8 By i Florida.
- 6—11 By i Frankrig.
- 9—17 Del af Radioapparat.
- 15—23 Bjærgpas, hvor der stod et berømt Slag Aar 480 f. Kr.
- 21—26. Del af en Bygning.
- 25—29. Ægtefællen.
- 27—30. Bruges i Bryggerier.
- 28—32. Det vigtigste Sted i Kirken
- 30—35 Læren om Sygdomme.

Køreplan

Rønne-Allinge Jernbane.

SØGNEDAGE.

Rønne H. — Sandvig

Rønne H.	8,00	12,30	18,30
Ryter	8,15	12,45	18,45
Klemens	8,25	12,55	18,55
Rø	8,39	13,09	19,09
Tein	8,51	13,21	19,21
Allinge	8,59	13,29	19,29
Sandvig	9,05	13,35	19,35

Sandvig — Rønne H.

Sandvig	9,40	14,00	20,00
Allinge	9,45	14,05	20,05
Tein	9,53	14,13	20,13
Rø	10,05	14,25	20,25
Klemens	10,19	14,39	20,39
Ryter	10,29	14,49	20,49
Rønne H.	10,45	15,05	21,05

SØN- OG HELLIGDAGE

Rønne H. — Sandvig.

Rønne H.	8,00	12,50	19,25	22,20
Ryter	8,14	13,04	19,39	22,33
Klemens	8,23	13,13	19,48	22,41
Rø	8,36	13,26	20,01	22,53
Tein	8,47	13,37	20,12	23,03
Allinge	8,55	13,45	20,20	23,10
Sandvig	9,00	13,50	20,25	23,15

Sandvig — Rønne H.

Sandvig	9,20	14,05	20,45	23,30
Allinge	9,25	14,10	20,50	23,35
Tein	9,33	14,18	20,58	23,42
Rø	9,44	14,29	21,10	23,52
Klemens	9,57	14,42	21,24	0,04
Ryter	10,06	14,51	21,34	0,12
Rønne H.	10,20	15,05	21,50	0,25

*) Køber kun 1ste og 3die Søndag i hver Måned.

Hasle Snedker- og Bygningsforretning

Største Lager af Ligkster, Ligstøj og Ligsenge.

Tlf. Hasle 35.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvæmest Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 466. Chr. Dideriksen, Rønne. Tlf. 466.

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.

I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Jens Hansen i Allinge

har det største Lager og Udvalg i Dreng- og Herre-Klædninger, Stortøj, Ulsters, Overfrakker, Regnfrakker, Motorjakker, Arbejdjakker, Veste og Benklæder samt Fiskerbenklæder og Olietøj. — Stort Udvalg i Klæde, Kjøletøj, Bomuldstøj, Lærreder, Dynetøj, Fjer, Tæpper, Hatte, Huer og Seler samt alt til Herrelingeri.

Altid største Lager af prima Trikotage og Garn.

Alt i gode Kvaliteter til den allerbilligste Pris.

Ønsker De

at udvide Deres Kundekreds, bør De avertere i „Nordbornholm“.

„Nordbornholm“ læses i over 3500 Hjem. Alene af Kolonialvarer og Manufaktur forbruger hvert Hjem aarlig for cirka 2000 Kroner. „Nordbornholm“ Læsere køber altsaa hvert Aar for over 6 Millioner Kroner Varer. Den Forretningsmand, der klager over de daarlige Tider, den ringe Købeevne og de begrænsede Afsetningsmuligheder, har ved at overtere i vort Blad Lejlighed til at udvide sin Forretning, naar han fører gode Varer og iøvrigt er konkurrencekygtig.

Hvorfor købe Tryksager

Indpakkingspapir og Poser

hos omrejsende Agenter, der paa Grund af Rejseudgifter maa beregne større Avance paa en ringere Vare, og sælger denne paa Efterkrav og uden Garanti.

J Sornitzkas Bogtrykkeri, Allinge,

er De altid sikker paa at faa Deres Tryksager godt udført til den billigste Pris og saa vidt mulig omgaaende Levering, Telefon 74. Indpakkingspapir, Økonomruller, Poser & Konvolutter til Fabrikspris.

Anton Sonnes Byggeforretning

— Tlf. Allinge 69 —

udfører Nybygninger og Reparationer. Egetræs- og Kork-Parketgulve, Finer- og Paplofter. Flagstænger og Brandstiger samt Ligkistelager.

Chr. Sonne, Allinge.

Elfenbenslakeret Soveværelse

med 3-fløjet Spejl, compl. fra 450 Kr. Egetræs engelsk Spisestue, compl. fra 550 Kr. Chesterfields Dagligstue, 1 Sofa 3 Lænestole med Velour, fra 450 Kr.

Ratebetaling kan indrømmes. Solide Købere fra 20 Kr. mdl.

Allinge ny Møbelmagasin, Havnegade 53. Allinge.

BRØDRENE ANKER, HASLE.

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Alt til Faget henhørende anbefales.

Gaa ikke over Aaen efter Vand

Køb Deres Forbrug af Sodavand fra

Mineralvandsfabriken

BORNHOLM

Sandvig Telefon 25

Flaskerensning og Fabrikation kontrolleres af Allinge Apotek.

Flaskerensningen foregaar under lagttagelsen af de strengeste Krav til Renlighed og Hygiejne.

Ved Fabrikationen anvendes kun de allerfineste Raastoffer.

Produktet staar fuldt ud paa Højde med de oversøiske Fabrikkers.

Allinge Skæperi

Optændningsbrænde altid paa Lager, billige Priser.

Tlf. 29.

Geort Hansen.

1 Million Kroner

kan ingen vinde, men 12000 Kr. for 1 Kr. 30 Øre kan de faa i Gevinst ved at købe en Lodseddel hos aut. Kollektor

Johs. Larsen

Barber & Frisør

Tlf. 53. Allinge Tlf. 53.

Største Gevinst i Serien

80.000 Kroner

Sedler sendes overalt.

Naar De skal avertere, benyt da „Nordbornholm“